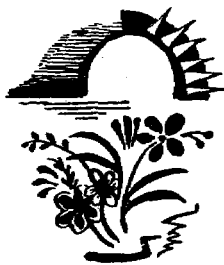

Абдурахмон Акбаров
Муқимжон Кодиров

КИЧКИНТОЙ ВА ПАХТАОЙ

(Шеърлар)

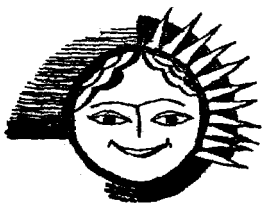
Тошкент
«ЮЛДУЗЧА»
1987

У32
А 40

А—К $\frac{4803010000-25}{360(04)-87}$ 5—87

© Тошкент, «Юлдузча», 1987

Абдурахмон АҚБАРОВ

МЕХРИБОН ҚУЁШ

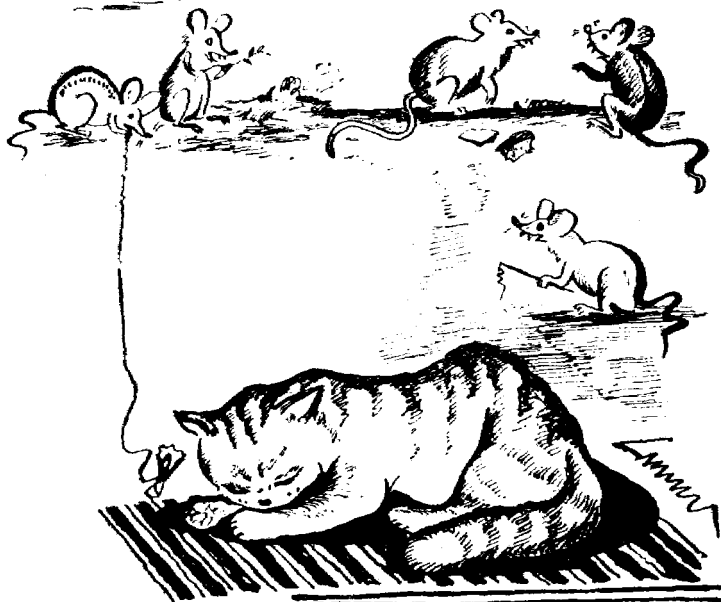

КИЧКИНТОЙ ВА ПАХТАОЙ

— Далажоним, оч қучоқ,
Пахта терай этаклаб.
Келтирайин хашарга
Қуёшжонни етаклаб.
У ҳам бағрингга тушиб,
Уйсин ҳосил тоғини.
Бунёд этсин биз билан
Коммунизм боғини!

БАҲОНА

— Маъраб қолди она қўй,
Маъраб қолди қўзичоқ.
Ичиб бўлгач чойингни,
Сув бериб чиққин, Узоқ!
— Ойижоним, уларга
Кераги йўқ қарашнинг.

Қўзичоққа она қўй
Ургатяпти маърашни.

НИЯТ

Каттакон Бароқвойга,
Роса ҳавас қилар Мош,
Негаки, овга уста
Бўлса ҳам жуда юввош.
Кичиккина Мош эса
Ўзидан кўп норози.
Бақалоқ сичқонларни
Қўрқитолмас овози.
Лекин у қилар орзу,
Ўйлар: «Юришар овим,
Кўп эмас, яна бир оз
Ўсганида мўйловим».

КИМГА ҚИЙИН?

Уйқучилар ҳақида
Мабодо очилса гап,
Негадир бир уҳ тортиб,
Маъюс сўз бошлар Ражаб:
— Уйқусин қочиролмай
Эрка укам Ўрознинг,
Бўғилиб қолар ҳар тонг
Томоқлари хўрознинг!

ТАЙЕРГА...

— Ҳил-ҳил пишибди олча,
Теришворгин, ҳой, Али,
Шарбатини ичамиз
Айни тушлик маҳали.
— Вақтим йўқ-да, бўлмаса
Қўмаклардим, Ғани,
Бориш керак мактабга
Волейбол ўйнагани.
Ўйиндан кейин эса,
Қаримжон, мен ва Раҳмат
Аъзамларнинг боғида
Суришмоқчимиз шахмат.
Юмуши кўп экан деб,
Хафа бўлмагин, Ғани,
Мен олдингга келаман
Ҳали... шарбат ичгани!

ТАНБЕҲ

Улғайиб элга хизмат
Қиламан деган одам,
Қадрламоғи керак
Ўзгалар меҳнатин ҳам.
Ижод эса ўйинмас,
Ёки кўнгил эрмағи.
Ҳақ деб ёнмоғи лозим
Мусаввирнинг юрағи.

Гап нима ҳақдалигин
Тушунгандирсан, Асом?
Партага чизганлардан
Ҳеч вақт чиқмаган рассом!

ШАҲАРЛИК МЕҲМОН

Қишлоққа келган куни
Ойиси билан Омон,
Қариндошлари уни
Қилишди роса меҳмон.

— Е, — деб, ҳандалак тутиб,
Суяр экан холаси,
— Бунча ширин, — дер Омон, —
Оқ қовуннинг боласи?

ЗҮР ЭМИШ-А

Маҳаллада зўрман, деб
Керилар Зойир:
— Мени кўрса, болалар
Титрайди зир-зир.
— Бўлсайдинг ростдан ботир —
Дер унга Ниёз, —
Тўғрай олардинг, ошна,
Йиғламай пиёз!

ҚАЙ БИРИ?

— Үрик ширинми, олма,
Биласанми, ҳой, Чаман?
— Иккисин ҳам олиб кел,
Тотиб кўриб, айтаман.

БОЛАРИЛАР

Оналари сингари
Боларилар меҳнаткаш.
Уларга ёт шу боис
Текин еб, текин ошаш.
Боларилар боғларда
Қувнаб қўшиқ айтишар.
Уйнаб бўлишгач уйга
Асал йиғиб қайтишар.

«МЕҲРИБОНЛИК»

Тангадек ин оғзига
Минг бир марта мўралаб,
Ёнбош тушганча, Бароқ
Сичқонбойга сотар гап:
— Қорнинг очқаб кетгандир,
Ётавериб бир жойда.
Шу пайтгача зах ердан
Ҳеч ким топмаган фойда.

Ташқари-ку гўзал хўп,
Кўкда патир — кун кулар.
Сутдек хуш ис таратиб,
Жилмаяр боғда гуллар.
Хуллас, ташқарига чиқ,
Таранг қилмай, ошнажон,
Чиқсанг, бор-йўғи бирпас
Уйнаймиз «мушук-сичқон».

ТОНГДА

Хўрозларинг «қу-қу»лаб,
Сукут бағрин тилишди.
Қанотларин силкишиб,
«Физзарядка» қилишди.
Тур ўрнингдан, турақол,
Уйқучи укам, Камол.
Қуёш майин жилмайиб,
Нурин сочар оламга.
Боғда гуллар уйғониб,
Юз ювишар шабнамга.
Тур ўрнингдан, турақол,
Уйқучи укам, Камол.
Вақт қайтмас, тонглар гўзал,
Шу сўзларим унутма.
Йигит бўлсанг, ҳеч маҳал
Уйғотишларин кутма!
Қани бўлди, турақол,
Ўзимнинг укам, Камол!

УСТОМОНЛАР

— Мен кичикман,— дер Ориф,
— Мен каттаман,— дер Акмал,
Бўлишолмай юмушни
Бошлашар дарров жанжал.
Қанд ё новвот келтирса,
Дадаси тушлик маҳал,
Тақсимни ака-ука
Тезликда қилишар ҳал.

ҚОЙИЛ-Э, ЁМҒИРВОЙ!

Баланд қилиб уй қурди
Қўшнимиз Турсун ака.
Иморатин устига
Қоқди янги тунука.
Ёмғир бўлса, яна ҳам
Очайин деб рангини,
Бир кун томни ювди-ю,
Чиқарворди зангини.

ЭЪТИРОЗ

— Ҳеч қолмади, қолмади,
Бўшанглигинг, Шуҳратжон.
Бу аҳволда ҳисобни
Ўрганасан-а қачон?

Саноқни-ку уч ойда
Ўзлаштирдинг қотириб.
Нон кавшаш бўлса сенга
Мураббога ботириб.

Акасин таънасидан
Юраги қайнаб, тошиб,
Кўзин пирпиратганча,
Шуҳратжон сўзлар шошиб:
— Ҳисобни-чи, акавой,
Биламан сиздан ҳам зўр;
Еттидан олсак учни
Жавоби чиқади тўрт.
Тўртга иккини қўшсак
Олти бўлар, шубҳасиз.
Унга қўшсак уч сонин,
Жавоби бўлар тўққиз!

Ҳангу манг қолиб ака,
Ишқаб юзи, кўзини,
Оғзин очганча тинглар
Укажонин сўзини:
— Мисолни, — дер Шуҳратжон, —
Тўғри ишлай оламан.
Бўшанг эмас, энди мен,
Ҳаракатчан боламан.
Ялқовсан, деб ёзбўйи
Панд ўқиган чоғингиз,
Менга ҳисоб, амални
Ўргатди ўртоғингиз.

МАҚТАНМА, ДАҚАНГ

Сахар пайти қичқириб,
Мақтанар хўроз:
— Мендан эрта уйғонар
Қайси бир шоввоз?
Ғаши келиб кучук дер:
— Керилма, дақанг!
Кечадан бери уйғоқ
Олапар аканг!

«УЗГАРИШ»

Бошим оғригани йўқ,
Оёғим ҳам толмади.
Қизлар менинг дастимдан
Дарсдан кетиб қолмади.
Хулқимни тузатишга
Қилиб роса ҳаракат,
Бурчакда турдим бугун
Атиги... икки соат.

КЕКЧИ

— Ишинг яхшими? — десам,
Бирров қарамайсан ҳам.
Яна ёш болалардек
Индамайсан-а, Ҳамдам?

— Унутибсан-да дарров
Айтган гапингни, Турғун?
Мени кекчи дегансан,
Бундан олти кун бурун!

ЭЗМА

— Ярим соатдан бери
Маъраб тинмаган бузоқ,
Нима деган бўларди
Сўзлай олганда, Узоқ?
— Дерди: — Кўпдан биламан
Эзмалигинг, Ғанишер.
Узоқнинг вақтин олмай,
Менга бир пақир сув бер.

ЗИЙРАК ЧУМОЛИ ҲАҚИДА ЭРТАК

Сифмай кенг уясига,
Хавотир олиб бу чоқ
Кенжатой ўғлин кутар
Она чумоли муштоқ.
Кўзин оқу қораси
Қайларда экан шу дам?
Кўрмадик, деб кўнглига
Ваҳм солар қўшнилари ҳам.
Ҳаялламоқ одати
Йўқ эди-ку унинг ҳеч.

Она йўлга кўз тикиб,
Кунни зўрға қилар кеч.
Тун чўкар. Юлдуззорга
Сайр этгани чиқар Ой.
Қаердадир туш кўриб,
Аста кишнаб қўяр той.
Бир пайт — сайҳонлик тўлгач
Чирилдоқлар куйига,
Дон ортмоқлаб чумоли,
Кириб келар уйига.
Танбеҳ, дашном бермоқнинг
Бўлса ҳамки хонаси,
Бир сўз демай ўғлига
Ҳорғин боқар онаси.
— Уйга эрта қайтардим
Буғдойзорлар оралаб,—
Дея митти чумоли
Юкин қўйиб, бошлар гап.—
Қарасам йўл четида
Ётган экан ушоқ-дон,
Уни тишлаб, ортмоқлаб,
Йўлга тушдим, ойижон,
Илҳақ қилдим Сизни ҳам,
Узр, ойижонгинам...

КЕЧИККАН ОРИЯТ

Эшвойнинг кундалигин
Она бир-бир варақлаб,

— Балли, ўғлим, — дер бирдан,
Кўзлари шод чарақлаб.
— Уч, тўрт баҳо олардинг
Ёзма иш бўлса доим,
Уйлабсан-да, «беш» олсам,
Севинади, деб ойим.

Она ўғлин мақтаркан,
Меҳри ийиб, қувониб,
Бошин қуйи солар Эш,
Юзлари лов-лов ёниб.

— Ҳа, ойижон, — демоққа
Негадир келмас тили.
Оғир-оғир хўрсиниб,
Орзиқиб кетар дили.

Ҳув, «уч» олган куни ҳам
Уялмовди у бунча.
Қулоқлари шолғомдек
Қизармаганди шунча.
Не деб қилсайкин жавоб
Ё айтсинми тўғриси?
Нима деб ўйлар она,
Кўриб сабоқ ўғриси?..

Ойисининг кўзига
Қарай олмас эди Эш.
Чунки у ёзма ишни
Кўчириб, олганди «беш».

СУЗЛОВЧИ ЕМҒИР

— Ишим ўзи шунақа,
Ҳамма жойга ёғаман.
Қариндошман қор билан,
Шудрингвойга тоғаман.
Яйловдаги сурувдек
Кўкда кезиб юрсак ҳам,
— Бизлар асли ерликмиз,—
Дейдилар Булут онам.—
Ватан яшнасин десанг,
Бўлсин десанг чаман, боғ,
Болам, унга куздамас,
Кўпроқ кўклам чоғи ёғ.
Меҳрибоним сўзидан
Кайфиятим чоғ бўлиб,
Заминга шошиламан
Баҳор келганда кулиб.
Ҳазиллашиб тортқилаб,
Майсалар қулоғидан,
Губор-чанғни юваман
Гулларнинг япроғидан.
Унсин дея насиба,
Унсин дея пахта, дон,
Ватаним — Ер бағрига
Томчилайман беармон...
Ишим шунақа, дўстим,
Ҳамма жойга ёғаман.
Қариндошман қор билан,
Шудрингвойга тоғаман.

«КАМТАР»

Хоҳ ҳисоб, хоҳ тарихдан
Муаллим берса савол,
Бошини эгганича
Сукут сақлар Миржалол.

Аслида у мавзуни
Фақат «беш»га билармиш.
Сўрасалар миқ этмай,
Сал «камтарлик» қилармиш...

КАРТОШКАНИНГ ПИЁЗГА ДЕГАНИ

Қаттиқ келар эмиш қиш,
Шундай деди бобо Ток.
Хабар топиб бу гапдан,
Осилволди
шифтга Нок.

Анор похолтўн кийиб
Суянган кун сўрига,
Кўчиб ўтдим даладан
Тўғри омбор тўрига.

Ўтган йил қорда қолган
Катта акангга ўхшаб,
Ўжарлик қилмас бўлсанг,
Айтмоқчиман битта гап.

Гап шуки, устингдаги
Тўнларингга учмасдан,
Ёнимга кел, далани
Қиров-пиров қучмасдан.

ТУНГИ МАЁҚЛАР

— Нега ою юлдузлар
Порлар фақат кечқурун?
— Самолётлар йўлини
Йўқотмаслиги учун!

ҲАВАС

— Очиғи, балиқларга
Қиламан жуда ҳавас.
Чунки улар куз тугул,
Қишда ҳам совуқ емас.
Билишимча, балиқлар
Кўлда ётмай тошдақа,
Ким ўзарга ҳар куни
Уйнашар мусобақа!

ТОМОША

— Роса маза экан-да
Пешайвонда ухламоқ,—

Акасига шундай деб
Тонгда мақтанар Узоқ :

— Оқшом тушгач, юлдузлар
Ойга қўшиқ куйлашди.
Мен ухлаб қолгунимча
Беркинмачоқ ўйнашди.

КУКЛАМ ЁМҒИРИ

Сахий тупроқ — она-Ер
Очсин, деб яна чирой.
Қўшиқ айтиб, «чакиллаб»
Ишга тушар Ёмғирвой.

У шуъладек сочилиб
Ғубор қўнган гулзорга,
Пуфаклар тақдим этар
Шарқираган анҳорга.

Йўллар, йўлаклар зумда
Ярқирар ойна каби.
Шамоллашдан чўчибми,
Титрар гулларнинг лаби.

Томлар қўшиқ айтишар,
Яшнар адир, далалар.
Енгил тортиб, қирларда
Тебранишар лолалар...

АКУЛАЛАР

Зоология дарсида
Жим ўтирмагач Олим,
Акулалар ҳақида
Сўраб қолди муаллим.

Билмаса ҳам мавзуни,
Олим йўқотмай ўзин,
Гапга тушиб кетди-ку,
Шифтга тикканча кўзин:

— Акулалар, билсангиз,
Сўвда бўлишар катта.
Вазилари, бўйлари
Ҳар хил бўлар, албатта.

Хоҳласалар балиқ ер,
Хоҳлашмаса ейишмас.
Муҳими, балиқларни
Қилтаноқли, дейишмас!

МЕҲРИБОН ҚУЕШ

Баҳор келди.
Севиниб,
Булут тўкди кўздан еш.
Меҳри билан чулғади
Заминни бобоқуёш.

Кейин кумуш булутга :
— Кўз ёшингни артиб ол,—
Деган каби жилмайиб,
Тутди камалак — рўмол!..

БОТИРЛИКНИНГ СИРИ

— Сени ботир, деб
Мақтади Ҳасан.
Тунлари қўрқмай,
Қандай юрасан?

— Қўрқмаслик учун
Ҳамроҳ шарт эмас.
Баланд овозда
Қўшиқ айтсанг, бас.

УЗРЛИ КЕЧИКИШ

«Тайин этилган вақтда
Келса-да меҳмон деган.
Овқат ҳам қолди совиб,
Энди не қилсам экан?»

Чигиртка ана шундай
Хаёлларга толган он,
Эшик очар Чумоли —
Кўпдан кутилган меҳмон.

ЭЛ ЯХШИ СОҒА

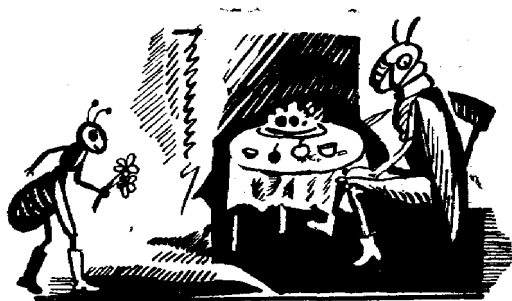

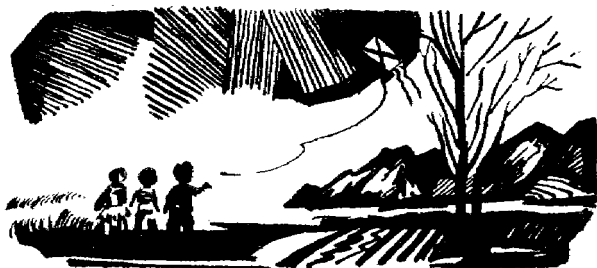
МУҲИМЖОН ҚОДИРОВ

www.ziyouz.com kutubxonasi

Совғаси — арпа донин.
Дўстига тутиб хушҳол,
— Узр, ҳаялладим,— деб
Сўрашар ҳолу аҳвол:

— Одат — одат-да, уйдан
Чиқсам ҳам эрта, шошиб,
Кечикдим, дўстлар билан
Йўл бўйи саломлашиб.

ЭНГ ЯХШИ СОВҒА

Ўн ёшга тўлди бугун
Кенжатой укам Тўлан.
Дўстлари қутлар уни
Туғилган куни билан.
Алишер китоб берди,
Сурати рангли нуқул.
Нор совға қилди копток,
Баҳодир бир даста гул.
Гулларни қучиб укам,
Шодланар, тўймай кўзи.
Дўстимга, деб Баҳодир
Ўстирган экан ўзи.

УМР

Кўп китоблар ўқийди
Бўш пайтида Алишер.

Топишмоқлар топади,
Ўрганади қўшиқ, шеър.
Бир куни «Сирли булоқ»
Эртагин ўқиб қолди.
Алишерга бу эртақ
Жуда ҳам ёқиб қолди.
...Баланд тоғ чўққисида
Бор эмиш сирли булоқ.
Кимки сувидан ичса,
Бола бўлармиш шу чоқ.
Эртақда қартайган чол
Шу булоққа келибди.
Сувидан қониб ичиб,
Бола бўлиб қолибди.
Алишернинг бобосин
Саксондан ошган ёши.
Қордай оқариб кетган
Соч-соқоли ҳам қоши.
Юролмайти ҳассасиз,
Тез-тез оғриб қолади.
Чойхонага етгунча
Ҳолсизланиб, толади.
Набира бобосининг
Ёшаришин ўйлабди.
Севиниб, сирли булоқ
Тўғрисида сўйлабди.
Ичардингиз сувидан
Топайлик шу булоқни.
Жуда-жуда истардим
Сизни ҳам ёш кўрмоқни.

Бобо кулиб тинглабди
Набирасин сўзини.
Сўнгра эркалаб дебди,
Силаб унинг юзини :

— Болам, инсонга яшаш
Бир бор насиб этади,
Қалби уйғоқ кишининг
Умри завқли ўтади.

Мен узоқ умр кўрдим,
Йўқдир сира армоним.
Чунки ҳалол яшадим,
Покдир қалбим, виждоним.

Нопокликни ор билиб,
Доим ҳақ йўлин тутдим.
Орзу-ниятларимга
Меҳнат туфайли етдим.

Кексайиб қолганимга
Афсус қилмайман зинҳор.
Одамлар орасида
Ўз ҳурматим, ўрним бор...

Набиранинг юзида
Чарақлади табассум.
Меҳри жўшиб-товланиб,
Қучоқлади бобосин.

КУЧА

Катта кўча
Гўё денгиз.
Машиналар
Сузар ғиз-ғиз.
Йўл тартибин
Бузмас улар,
Қоидага
Амал қилар.
Порлаб қолар
Қизил чироқ.
Катта қатнов
Тўхтар шу чоқ.
«Ўтиш жойи» —
Мана бу ер.
Қани, тезроқ
Юр, Алишер.
Яшил чироқ
Ёниб турар,
Йўлни кесиб
Ўтсак бўлар.
Катта йўлда
Бўлсак анқов,
Издан чиқиб
Кетар қатнов.
Ўз вақтида
Ўтайлик биз,
Давом этсин
Қатнов ғиз-ғиз.

ФАРЗАНДИНИ ИЗЛАЯПТИ

Ел отида булут шошар
Далага.
Зум ўтмасдан айланар у
Жалага.
Беркинволиб қўзиқорин
Остига,
Тиллақўнғиз тушунтирар
Дўстига:
— Қара, осмон тиёлмай
Кўз ёшини,
Излаяпти фарзанди —
Қуёшини!

ҲОВЛИДА ФУТБОЛ ҚИЗИР

Ҳовлида футбол қизир
Якшанбада тонгданоқ.
Соппа-соғман, ўйинда —
Қатнашолмайман бироқ.
Мен чақалоқ укамни
Аллалаб, овутаман.
Ойим юмушларини
Тамомлашин кутаман.
Аксига олиб, ойим
Бўшамас сира ишдан.
Укам йиғлар, беланчак
Сал тўхтаса учишдан.

Ахир, ўғил бола ҳам
Инжиқ бўларми шунча?
Мириқиб ухласа-чи,
Ҳеч бўлмаса бугунча.
Кейин майли, ҳеч қачон,
Ташқари чиқмай бир зум,
Юзта укам бўлса ҳам,
Овутар эдим ўзим.
Ҳовлида футбол қизир,
Болалар шўх қичқирар.
Аҳволимга ачиниб,
Ҳатто укам чинқирар.

АНТИҚА ЎҚИШ

Мавжуда уйга кириб,
Тергар кичик Шаҳобни:
— Ўқишни билмайсан-ку,
Нега олдинг китобни?
— Опа, китобингизни
Йиртмадим-ку, — дер кулиб.
— Зўр экан, расмларин
Ўқидим маза қилиб!

БУРГУТНИНГ САМОЛЁТГА АЙТГАНЛАРИ

Улкан дўстим
Самолёт,

Сен ҳам мендай
Учқур бўл.
Қондош, жондош
Элларга
Тинч самодан
Солгин йўл.
Тинчлик учун
Хизматда
Қадрдоним,
Ҳеч толма.
Фақат, энди
Сира ҳам
«Қирувчи», деб
Ном олма!

ДОРИГА ЖОЙ ҚОЛМАБДИ

Тўсатдан оғриб қолиб,
Докторга келди Толиб.
Доктор сўрар эркалаб:
— Нима евдинг эрталаб?
Толиббой инграб оғир,
Еганин санар бир-бир:
— Қаймоқ яловдим пича,
Чой билан ёғлиқ кулча.
Иккита тухум, ёнғоқ,
Сомса, яна «торт» озроқ.
Қовун, тарвуз егандим,
Ош қолмасин, дегандим.

Дори бериб, докторжон,
Сўнгра қилинг имтиҳон...
Доктор кулар: — Толиббой,
Дорига қолмабди жой.
Сабр қил энди, шоввоз,
Пасайсин қорнинг бир оз!

«ҚЎЛИ ОЧИҚ» БОЛА

— Бизникига юр, Ҳалим,
Тўрлаб пишди ҳандалак.
Пўчоғидан эчкингга
Опкетасан бир челак!

«МАКТАБ»

Мактаб очиб ҳовлида,
Муаллим бўлдим ўзим.
Мендан сабоқ олишар
Хўроз, Ит, Сигир, Қўзим.
«А» ҳарфин кўрсатиб мен:
«Такрорланг, — дедим, — бир-бир».
Қўзичоғим «Ба», дейди.
«Мў», дейди чўзиб Сигир.
«А», деёлмай «Вов-вов»лар
Кучугим уни бузиб.
Хўроз ҳам «икки» олди
«Қу-қу», деб бўйнин, чўзиб.

Қанча уринмайин мен,
Бефойда кетар вақтим.
«А» ҳарфин билмасанглар,
Сизларни нега боқдим?!

ЎРМОНДА ФУТБОЛ

Ажаб, дўстлар, ўрмонда
Қайдан бу шовқин-сурон.
«Антиқа учрашувга!» —
Деб қичқирар зағизғон.
Майдонга кириб келар
Икки команда шитоб.
Ўйинчилар шаънига
Ёғилар олқиш-хитоб.
Судья рухсати билан
Учрашув ҳам бошланди.
Ғалаба илинжида
Ҳамма тўпга ташланди.
Ҳужумчи Қуён қаттиқ —
Чинқириб, шовқин солди.
Тўпни қайтараман, деб
От уни босиб олди.
Белгиланар жарима,
Айиқ тепар «ўн бир» дан.
Дарвоза томон учган
Тўп ғойиб бўлар бирдан.
Тўхтатмоққа ўйинни
Фил чўзиб ҳуштак чалар.

Кенгуру халтасидан
Йўқолган тўпни олар.

Ўйин сира қовушмас,
Қоида кўп бузилди.
Қоплоннинг тепкисидан
Тулки ерга чўзилди.

Лапашанг, деб Маймунни
Уришади Жирафа.
Бир-бир тарқала бошлар
Ишқибозлар кўп хафа.

Учрашув сўнгигача
Бирор марта бўлмай гол,
Ғолиб аниқланмади,
Ҳисоб қолди нолу ноль.

СИНГЛИМ АЙБДОР

Учинчида ўқир Ғаффор,
Тугмалари «светофор»,
Бири яшил, бири қизил,
Ипларин ҳам ранги ҳар хил.

— Айб мендамас, — дейди, — зинҳор,
Қадаганди синглим Дилдор.
Ўзи жуда чевар қиз-у,
Фарқлай олмас рангларни у.

БОЛАЛАР АДАШМАСИН

— Деворларга чизибсан
Ҳайвонларнинг расмини.
Уйлар кўркини бузиб,
Қилган ишинг яхшими?

— Бир-бирига ўхшаркан
Янги тушган бинолар.
Ўз уйини тополмай,
Ўртоқларим қийналар.

Ойижон,
улар энди
Юришмайди адашиб.
Тоғиб олар уйларин,
Суратларга қарашиб!

ЛОФ

— Кеча бир хўроз кўрдим,
Нақ эчкидай келади.
Набижоннинг итини
Бир тепувди, қулади!

— Товуғимиз беш жўжа
Очганди куз фаслида.
Ўша сен кўрган хўроз —
Энг кичиги аслида!

БИЛМАСВОЙНИНГ ЖАВОБИ

Ботаника дарсида
Сўраб қолди муаллим:
— Дарахтлар тўғрисида
Сўзлаб бер бизга, Ҳалим!
Ҳалим ўтилган дарсни
Ўқимай келган эди.
«Икки» олишдан чўчиб,
Шошилиб шундай деди:
— Дарахтлар мевасидан
Майиз, туршак соламиз.
Ёз пайти соясида
Мириқиб дам оламиз.
Тераклар етилганда
Кесилар иморатга...
Уларнинг айри шохи
Бўлади зўр «рогатка!»

БАҲОНА!

Дадам копток келтирди,
«Ўйна, ўғлим, сенга», деб.
Инжиқлик қилар укам,
«Бер коптокни менга!» деб.
Тўпни унга бермайман,
Укам ҳечам овунмас.
Бўлишнинг иложи йўқ,
Бу копток-ку, қовунмас!

ЗЎРАКИ ТОМОШАБИН

Дорбозлардай ўлтирар
Қушлар симда тизилиб.
Мушук пастда тамшанар,
Ўй, нияти бузилиб.
Эҳ, қанийди, бир сакраб
Қушларни олса илиб.
Сўнгра иштаҳа билан
Еб олса маза қилиб.
Бироқ сакраш бефойда,
Мушуквой буни билар.
Шу сабабдан ноилож
Дорни томоша қилар.

КИМ ТУЗЛАНДИ?

Шошиб сўзлар Ойниса :
— Ойим тузлади роса!
— Қим тузланди? Алими,
Баҳодирми, Валими,
Балки Баҳром, балки Нор?..
— Йўқ, тузланди помидор!

ХҲРОЗҚАНД

Чўп устида керилиб,
Ўлтирар бабақ «Хўроз».
Унга суқ билан боқиб,
Тамшанар укам Ўроз.

Укам ширин дўстини
Ялаб-юлқайди суйиб.
«Хўроз» тез эриб кетар,
Дўстлик сеҳрини туйиб.

ҲАЙВОНОТ БОҒИДА

Боласига ўшқираар
Қафасда ётган Тулки:
— Нафсинг қурсин, сени деб,
Ҳаммага бўлдим кулки.
Товуқ ўғриси бўлиб,
Ётмас эдим «қамоқ»да,
Сенинг кўнглингга қараб
Изғимасам қишлоқда!

БАЛИҚЛАРГА МАЗА-ДА!

— Доим озода юрар,
Балиқларга маза-да!
— Чунки, яшаш жойлари —
Исқирт эмас, тоза-да!

ОЙИСИНИ ҚЎРҚИТГАНИ

— Кундалигинг қани, ўғлим,
Неча баҳо олдинг бугун?

— Ойисини қўрқитгани
Олиб кетди уни Турғун!

«БОТИР» ҚУЁН

Билмасдан
Қўрқоқ, деманг.
Мен қўрқмайман
Ҳеч кимдан.
Агарда қўрқоқ
Бўлсам,
Чиқармидим
Инимдан!

КОМИЛЖОННИНГ РУЧКАСИ

— Нега сўзларни хунук,
Хато ёздинг, Миролим?
— Комилжоннинг ручкасин
Ишлатувдим, муаллим!

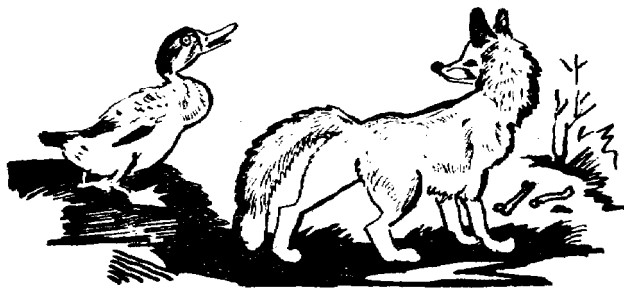
ҚОРБОБОНИНГ СОВҒАСИ

Совға қилди
Қорбобо
Шаҳлога
Лента, гулли.

Беҳзодга — гул,
Уйқучи
Каримга-чи,
Будильник.

ҚЎШИҚ

— Қўшиқ қаерда яшар,
Қирдами ё гулзорда?
У ҳам чечаклар каби
Туғиларми баҳорда?
Ғунча мисол сулвми,
Борми оҳанрабоси?
Шаршарадай тиниқми,
Кўпми унинг шайдоси?
— Қўшиқ — Орзу.
Қўшиқ — Бахт.
У — Интилиш.
У — Туғён.
Фақат уйғоқ қалбларга
Қуради сирли ошён!

МУНДАРИЖА

А. Акбаров

«МЕҲРИБОН ҚУЕШ»

Кичкинтой ва пахтаой	4
Баҳона	4
Ният	6
Кимга қийин?	6
Тайёрга	8
Танбеҳ	8
Шаҳарлик меҳмон	9
Зўр эмиш-а	9
Қай бири?	10
Боларилар	10
«Меҳрибонлик»	10
Тонгда	11
Устомонлар	12
Қойил-э, ёмғирвой	12
Эътироз	12
Мақтанма, даканг	14
«Ўзгариш»	14
Кекчи	14
Эзма	15
Зийрак чумоли ҳақида эртақ	15
Кечиккан орият	16

Сўзловчи ёмғир	18
«Камтар»	19
Картошканинг пиёзга дегани	19
Тунги маёқлар	20
Ҳавас	20
Томоша	20
Кўклам ёмғири	21
Акулалар	22
Меҳрибон қуёш	22
Ботирликнинг сири	23
Узрли кечикиш	23

М. Қодиров

«ЭНГ ЯХШИ СОВҒА»

Энг яхши совға	26
Умр	26
Кўча	29
Фарзандини излапти	30
Ҳовлида футбол қизир	30
Антиқа ўқиш	32
Бургутнинг самолётга айтганлари	32
Дорига жой қолмабди	33
«Қўли очиқ» бола	34
«Мактаб»	34
Ўрмонда футбол	35
Синглим айбдор	36
Болалар адашмасин	37
Лоф	37
Билмасвойнинг жавоби	38
Баҳона	38
Зўраки томошабин	39
Ким тузланди?	39
Хўрозқанд	39

Ҳайвонот боғида	40
Балиқларга маза-да!	40
Ойисини қўрқитгани	40
«Ботир» қуён	42
Комилжоннинг ручкаси	42
Қорбобонинг совғаси	42
Қўшиқ	43

Акбаров А., Қодиров М.

Кичкинтой ва пахтаой: Шеърлар [Кичик мактаб ёшидаги болалар учун].—Т.: Юлдузча, 1987.—48 б.

1. Автордош.

Меҳнатсевар ва аълочи болаларни ҳамма яхши кўради. Дангаса, баҳоначи ва ёлгончилар эса доимо кулгуга қоладилар.

Еш шоирлар Абдурахмон Акбаров ва Муқимжон Қодировларнинг илк тўплами ана шундай турли характерли болалар ҳақида самимий юмор билан ҳикоя қилади.

Акбаров А., Қадыров М. Малыш и хлопок: Стихи.

Уз2

Для детей младшего школьного возраста

На узбекском языке

АБДУРАХМАН АКБАРОВ

МУКИМДЖАН КАДЫРОВ

МАЛЫШ И ХЛОПОК

Стихи

Редактор *А. Тошхўжаев*

Рассом *Л. Иброҳимов*

Расмлар редактори *Ф. Башарова*

Техник редактор *А. Сеамсаков*

Корректор *Ш. Соатова*

ИБ № 0027

Босмахонага берилди 29. 01. 87. Босишга рухсат этилди 14. 04. 87. Формати 70×108^{1/32}. Босмахона қоғози № 1. Мактаб гарнитураси. Юқори босма. Шартли босма л. 2,1. Шартли кр.-оттиск 2,45. Нашр л. 1,6. Тиражи 10 000. Заказ № 59. Баҳоси 10 т. Шартнома № 11—87.

«Юлдузча» нашриёти, 700000, Тошкент, Ленин кўчаси, 41.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитети Тошкент «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-босмаховаси. Янгийўл шаҳри, 702800, Самарқанд кўчаси, 44.